

Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina
Vstala Primorska

Jamarsko društvo Rakek
Vranjedolska jama

Jamarsko društvo Dimnice Koper
Dimnice

2023
za leto

PUTICKOVA NAGRADA

Vstala Primorska

Ajdovski jamarji so zopet premagali niz ožin, raziskovali so tudi v višjih delih, v vzporednih brezni. Jamo so podaljšali za 350 metrov.

Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina
Besedilo: Bogomir Remškar in Robert Rehar

Vhod na 1900 metrih nadmorske višine med Konjcem in starim Skalarjem smo odkrili leta 2014. V naslednjem letu smo dosegli globino 113 metrov, kjer nas je ustavila ožina. Zožitev je vztrajala do leta 2022. V tem letu smo jo razširili in raziskali 120 metrov globoko brezno Kamenčiči. Sledila so mokra brezna Studenčiči in GreGre. Tu smo obstali pred tremi ožinami na globini 414 metrov. Prvo akcijo leta 2023 sta v alpskem slogu izvedla Robert in Milan.

18. julij 2023. V torek sva šla z Milanom z žičnico do D-ja in potem po grapi do VP. V jami je malce curljalo, ker je ponoči pol ure deževalo. S sabo sva vzela oba konca devetmilimetreške vrvi iz spodmola, tako da v sodih zunaj ni več štrika. Milan je opremil velik krušljiv šaht zraven Kamenčičev. Dolgo časa je iskal solidno skalo za sidrišča. Stene ni dosti čistil, ker se je ne da. Če se je nisi dotaknil, ni bilo nevarno. Spodaj se brezno konča. Priznam, da sem bil razočaran. Ocenjena globina 270 metrov. Nisva merila, sva šla samo ven. Jaz sem razopremiljal in tik pod vrhom sem vrgel v brezno kamen velikosti škatlince cigaret. Ne vem, kaj sem zadel, ampak v brezno se je vsulo kubik ali dva materiala. Milan je mislil, da sem zrušil katero od velikih lusk. V sekundi me je minila razočaranost. Zunaj sva bila malo pred šestimi zvečer.

Piševa SMS-e, telefonirava, pije, jeva bureke, ki jih je prinesel Milan, ko pokliče Pintarja. Povesta, da je nad Tolmezom huda nevihtna celica in da bo kmalu nad Kaninom. Z Milanom zmečeva robo v nahrbtnik in zašibava dol, da bova manj izpostavljena. Neurje naju je dohitelo kmalu pod starim Skalarjem. Grmenje, strele, hrumenje vetra in temno bel zid dežja, ki trešči vate. Milan si je dal takoj

čelado na glavo. Dobra ideja, ker se je usula toča. Na srečo bolj majhna, samo zoprna, ker te konstantno tolče po vratu in rokah. Dovolj, da skeli. Iz Bovca sva slišala občasno zavijanje siren. Veter je pihal, vendar nič posebnega. Milan je bil hiter, jaz bolj počasen, ker nisem hotel tvegati zdrsa. Mokra kot miši, z gojzarji polnimi vode, sva pridrsala do postaje B, kjer sva imela avte. Takrat se je nevihta že počasi plegla. Smejala sva se, da sva ko dva prava Čeha. V dolini so bile zadeve bolj resne. Med Srpenico in Trnovim sva čakala v koloni, da so gasilci in cestarji odstranili podrto drevje in skale s ceste. Drevesa so bila podrta do Tolmina. Tam sva šla na pijačo s Fratikom. Jaz sem imel potem prosto pot do doma, upam da tudi Milan.

Na kaninskem taboru nam vreme spet ni bilo naklonjeno. Prvi dan smo dodatno razširili vhod in preopremili vhodno brezno. Na drugi akciji poširili Studenčiče. Matjaž je prečil brezno na -300 do okna. Temu je sledil rahlo blaten meander in nato brezno. Vremensko okno se je zapiralo, zato nismo tvegali z raziskovanjem.

Konec avgusta se je vreme stabiliziralo. Polni optimizma smo šli pogledat novo obetavno brezno. A že na vrhu sem uspel zlomiti sveder. Murphy je poskrbel, da rezervnega ni bilo, kjer bi moral biti. Vseeno smo se spustili 15 metrov, kjer smo obstali na vhodu v novo fosilno brezno. Zato smo šli izmeriti »staro« jamo in širit ožino na dnu. Meritve so pokazale -414 metrov. Ožina ni bila videti predolga in prepah je bil taprav. Lepi obeti za nadaljnje akcije.

Prvi vikend v septembru sta Jokl in Edi raziskala in izmerila novo fosilno brezno, a sta na žalost pristala v znanih delih na -350 metrih.

Drugo septembrsko soboto smo šli iz D postaje proti jami po travnikih in ne po

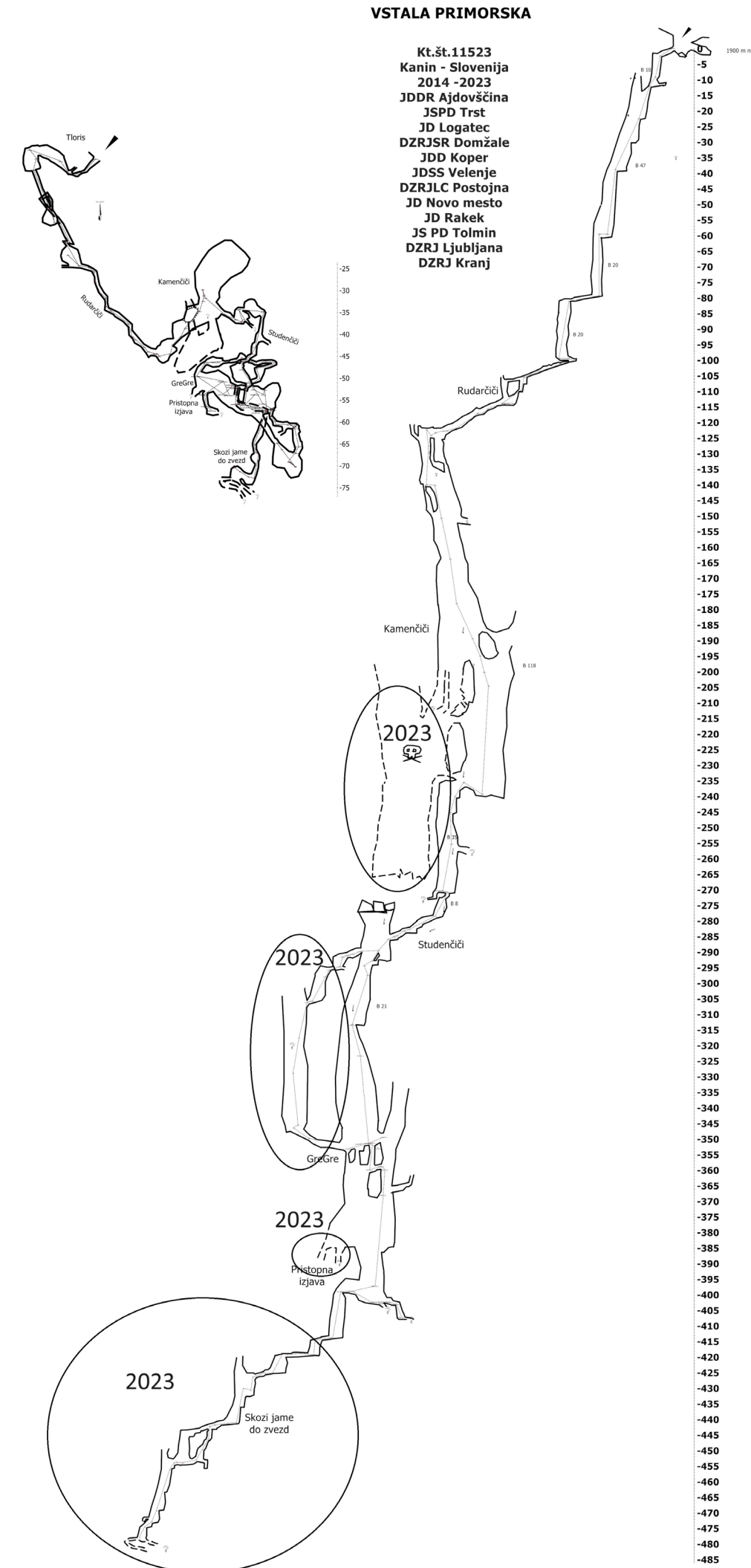
grapi Raufnik. Ta pot je boljša. Smo jo pa verjetno uporabljali zadnjič, saj so kmalu za tem našo drago prelubo žičnico zaprli. Na -414 metrih smo razširili prvo ožino, zadaj je okrog sedem metrov brezna. Nato nov ozek meander in preozek vhod v novo brezence. Tudi to smo razširili. Vmes je Rehar razopremil eno od vzporednih breznen v GreGre in prinesel vrv. Novo brezno se nadaljuje z meandrom, ki se hitro prevesi v brezno. Spustili smo se na pol brezna, globina bo okrog 15–20 metrov. Tu je zmanjkalo opreme. Videlo se dno, a tudi prehod v nov meander-rov. Nove dele smo poimenovali Skozi jame do zvezd. Prepah vleče v jamo. Ti deli so fosilni in suhi. Zunaj smo bili okrog desetih zvečer. Malo razširili ravni del v spodmolu. Postavili šotor in šli spat. Vstali ob petih in bili že ob 9.30 na Gozdecu in naprej v Bandimo.

V soboto 7. oktobra sem si slabo nastavil uro. Zato sem v Bovec zamudil. Peščica reševalcev nam je na Kanin ušla. Ideja, da bi reševalci nesli gor 300 metrov štrika, je tako propadla. Rešil nas je Vid Trebše iz Postojne. Nesel nam je štrik od Gozdca do jame. Rabili smo dve uri in pol. Jerica, Rok in jaz smo ob 12h šli v jamo, Vid pa do KPS spravljat drva. Brezno, kjer smo zadnjič obviseli, se nadaljuje s komaj prehodnim meandrom. Iz meandra se odcepi prvo brezno. Deset metrov naprej pa se je meander prevesil v drugo brezno. Odločili smo se, da gremo najprej v drugo brezno. Zato smo ožine malce sfrizirali. Drugo brezno se deset metrov nižje nadaljuje z novim, tretjim breznom (po posluhu 30 metrov). Se pa temu drugemu breznu priključi tisti prvi odcep iz meandra. Mogoče bi naslednjič raje opremili po tej poti, bi bilo manj ožin. V tretje brezno se nismo mogli spustiti, ker smo porabili obe bateriji. Izmerili nismo, ker je TopoDroid štrajkal.

Malo smo tudi snemali. Ob 23h smo bili zunaj. Vid, Valter in co. so nam postavili šotor, spalke in prinesli štiri pive. Smo jim bili zelo hvaležni. Ob prijetnem klepetu smo zapančkali.

V soboto 25. 11. 2023 smo šli v VP. Na Gozdecu sem ugotovil, da sem pozabil ključni del širilne opreme. Po izčrpnih analizah neljubega dogodka smo prišli do zaključka. Vsega je kriva pristopna izjava. To je organizator akcije moral na izrecno željo nove članice napisati na sestanku večer pred akcijo. S tem je bil vržen iz rutiniranega ritma priprave opreme. Morala je bila kljub temu visoka, saj smo verjeli, da bo jama šla naprej v dostojnih širinah. Okrog 11.30 smo bili na vhodu. Snega je ravno toliko, da je ponekod oviral hojo, drugje jo pa celo olajša. V spodmolu smo postavili šotor. Miha in Patrik sta merila. Jaka in jaz sva opremila novo brezno globine okrog 15 metrov. Kjer pa se je veselje končalo z novo močno pihajočo ožino. Zadaj se vidi prehoden rov, ki pa takoj zavije??? Ožine je toliko, da bi jo s pomočjo pozabljenega dela opreme brez težav razširili. J... pristopno izjavo. Zraven je še druga blatna ožina, ki se po zvoku sodeč združuje s prvo. Globina je 478 metrov. Ob vračanju je v breznu GreGre na -400 metrih Miha prečil po polici in prišel do dveh novih breznen. Po posluhu globokih vsaj 20 metrov. Zelo obetavno. Zadnji smo bili zunaj ob enih. Bila je jasna mirna noč. Koliko minusa ne vemo. Splet pravi, da je bilo minus deset. Iz jame je prijetno vlekle. V šotoru nas ni zeblo. Zjutraj so mlajši, razvijeni kolegi bentili čez neravno podlago in stokali zaradi bolečin v hrbtu. Okrog enih popoldne smo bili na Gozdecu, kjer smo se malo pogovorili z basejumperji z wingsuiti. Ti so se pripravljali na drugi skok iz nad Boke. ■

Vranjedolska jama

Pozimi leta 2018 so rakovski jamarji našli dihalnik v gozdu pri Nartih. Prekopali so ga leta 2023 in našli prehod v veliko dvorano z razvejanimi rovi.

Jamarsko društvo Rakek
Besedilo: Marko Matičič

Pozimi leta 2018 je bil najden dihalnik v gozdu pri Nartih. Tako se imenuje vznožje Javornikov nad jamskim zalivom Cerkniškega jezera. Dober meter globoka luknja pod previsom je bila popolnoma zasuta s kamni. Kopanje je potekalo postopoma, saj je bilo večkrat treba izslediti nadaljevanje. Prehod v veliko dvorano z razvejanimi rovi smo odkrili pomladi leta 2023. Jama je dobila svoje ime po manj znani veliki udornici Vranji dol, torej Vranjedolska jama.

Na vhodni stopnji je bilo veliko kopanja, z globino je bilo treba izkopal tudi utrditi. Potem pa se je odprl prehod v meander in v dve kratki stopnji do naslednje ožine. Za njo se odpre prvi malo večji prostor. Tukaj je padla napačna odločitev za kopanje desno dol. Nadaljevanje je bilo drugje, precej višje. Za tem prehodom nadaljujemo po razpoki navzdol in v naslednji prostor. Tudi tukaj se je najprej kopalo za prepričnim navzdol v peščeno uro in bok

podora utrdilo z inox cevmi. Nadaljevanje pa je bilo drugje, v boku nasutja navzgor do tretjega prostora. Pa spet nekaj kopanja in dvakrat normalen spust po osem metrov do živoskalne ožine. Po nekaj akcijah je bilo ob preboju zraven tudi nekaj vrvi. Odprl se je strm kanjon do naravnega mosta. Od tam je kamen padel v črno globino, malo zažvižgal, vrnil pa oddaljen in globok odmev.

Prostor dolžine 90 metrov, širine 35–50 metrov in višine do 15 metrov je dobil ime Jezerkotova dvorana. Strop sestavlja niz ravnih plošč, ki so stopničasto na okroglo odlomljene. Po tleh je večinoma blato zbrano v visoke grebene. Vode ne vidimo v glavnem Pritočnem rovu, ki gre proti severu do obale jezera, in ne v glavnem Odtočnem rovu, ki gre proti jugozahodu v masiv Javornikov. Gre za fosilna rova, medtem ko ju aktivni kanali prečno preseka na več mestih in tečejo nižje. Ob visoki vodi se to sliši kot glasno šumenje. V

Foto: Matej Zalokar

KATASTRSKA ŠTEVILKA: 15400
LOKACIJA: CERKNIŠKO JEZERO
DOLŽINA IN GLOBINA 2023: 1476 m / 111 m
DOLŽINA IN GLOBINA 2024: 1476 m / 111 m

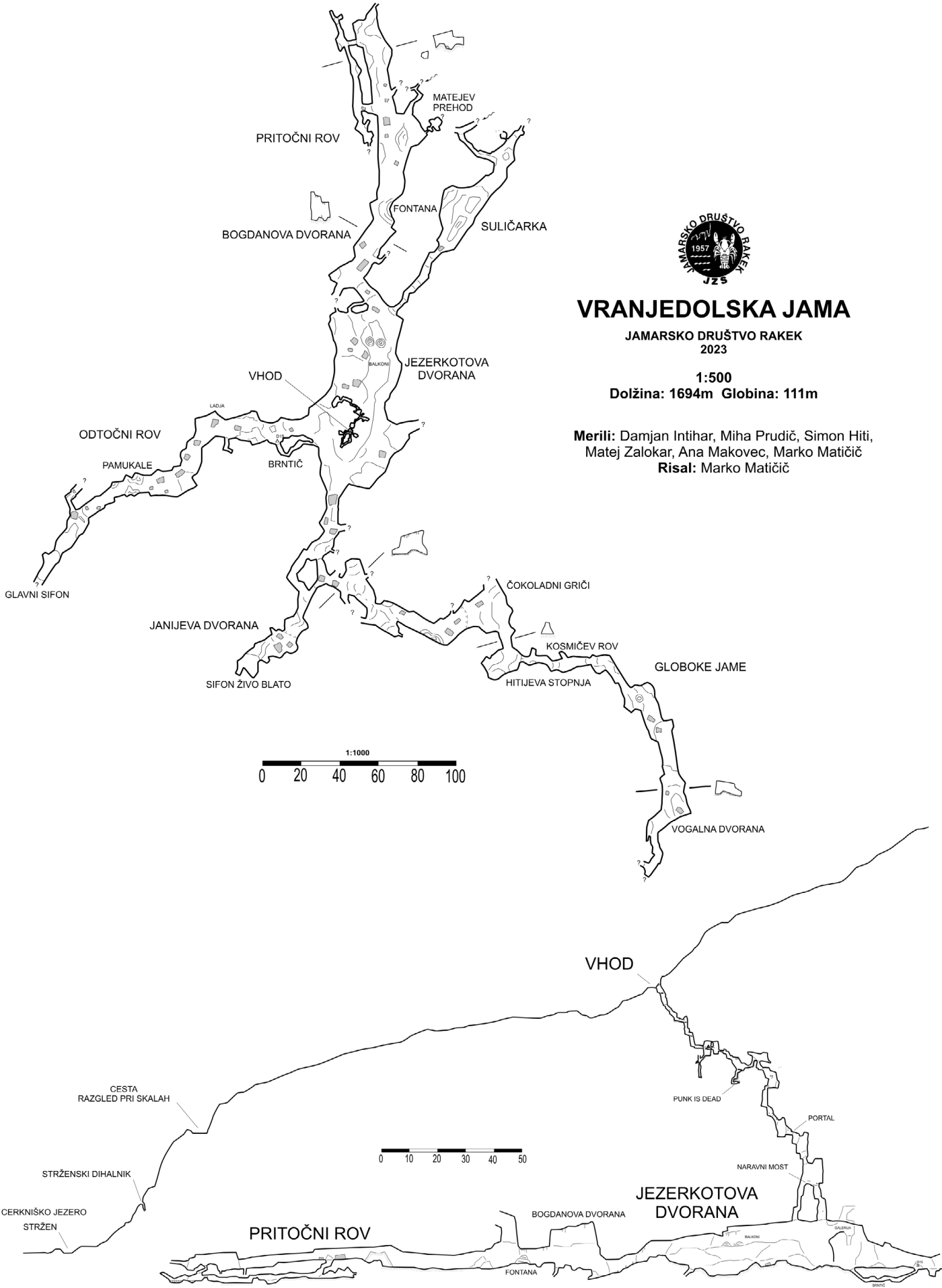
povsem južnem vogalu se iz dvorane odcepi še rov Globoke jame, ta je delno na nivoju vode.

Na mestu konca Pritočnega rova, vendar 20 metrov višje, na površju blizu jezerske obale, je bil najden Strženski dihalnik. Globok je dobra dva metra, iz njega pa močno piha ven v poletnem času in obratno pozimi.

Globoke jame so bolj razvejan sistem stranskih pritočnih in odtočnih rogov. Mimo več nepregledanih odcepov smo nazadnje vztrajali po rovu, ki gre najbolj južno. Za prekinjenim glavnim rovom je možno napredovati skozi prepričan prehod desno navzgor. Odpre se dolga dvorana z balvani in za naslednjič črna daleč naprej v ozadju.

Z namenom zaščite krhke strukture bele sige smo na nekaterih mestih pri Pamukalah in Fontani pot zamejili z rumenimi trakovi. Po nekaj obiskih se na tleh opazi razliko med potjo in osnovno podlago.

Iz Cerknškega jezera se voda pretaka po več vzporednih ločenih rovih. V Jamskem zalivu si sledijo od severa proti jugu naveze Velika Karlovica – Zelške jame, Mala Karlovica – Javorniška jama ter manjši požiralniki pod Svinjsko jamo in Narti. Ti so bili do zdaj brez znane večje zaledne jame. Vse kaže, da se bodo rovi Vranjedolske jame v prihodnosti približali požiralnikom v Nartih. Nič pa ne kaže na približevanje Svinjski jami. Po podobni obliki in velikosti udornice Vranji dol, Vranjedolske jame in Svinjske jame, vsaka s svojim požiralnikom na polju nakazujejo tri vzporedne podzemne kanale. Nekje pod Javorniki se morajo združiti in pridejo ven v Kotlu in Očesih. Samo upamo lahko, da se rov ne konča in v nadaljevanju odkrijemo še kakšno skrivnost pretakanja vode proti Rakovem Škocjanu. ■

VRANJEDOLSKA JAMA

JAMARSKO DRUŠTVO RAKEK
2023

1:500
Dolžina: 1694m Globina: 111m

Merili: Damjan Intihar, Miha Prudič, Simon Hiti,
Matej Zalokar, Ana Makovec, Marko Matičič
Risal: Marko Matičič

Dimnice

V jami Dimnice so izvedli zahtevno raziskovalno-potapljaško akcijo, med katero sta Simon Burja in Kristjan Mezgec preplavala deset že znanih sifonov ter kot prva raziskala 11., 12. in del 13. sifona.

Jamarsko društvo Dimnice Koper
Besedilo: Matevž Hreščak, Kristjan Mezgec,
Janko Brajnik, Samo Morel in Tjaša Vezovnik

KATASTRSKA ŠTEVILKA: 736
LOKACIJA: MARKOVŠČINA, PRIMORSKA
DOLŽINA IN GLOBINA 2023: 6020 m / 134 m
DOLŽINA IN GLOBINA 2024: 9141 m / 228 m

Proti koncu poletja 2022 smo se v našem društvu dokončno odločili, da bi poskusili ponovno nadaljevati z raziskavami v odtočnih delih jame Dimnice, ki so se prekinile septembra davnega leta 2005. Za tak projekt smo k sodelovanju povabili vrhunska jamarja potapljača Simona Burjo (DZRJ Simon Robič Domžale) ter Ukrajinca Olega Klymchuka, ki se je v tem času preselil v Slovenijo in od marca 2023 deluje kot član našega društva. Pri raziskovalno-potapljaških akcijah se jima je pridružil tudi Kristjan Mezgec (JD Dimnice Koper).

V novembru 2022 se je organiziralo v Rov sifonskih ponvic prvo potapljaško akcijo iz serije skupno šestih akcij (od tega pet akcij v letu 2023), kjer sta se v prvi, 80 metrov dolg sifon, potopila O. Klymchuk in S. Burja, ampak Klymchuk ni našel izhoda iz sifona in se je akcija zaključila.

Številni vnosi in iznosi potapljaške in ostale opreme so potekali s pomočjo jamarjev iz domačega društva ter jamarjev iz drugih društev. Jamski potapljači so najprej v nekaj akcijah na novo opremili sifone z varovalnimi vrvicami (»surf line«). V treh akcijah se je opremilo vseh deset že preplavanih sifonov in vertikalne dele jame.

Opremljevalne akcije so datumsko in vsebinsko potekale kot sledi.

21. 11. 2022: O.Klymchuk in S. Burja zaradi kalne vode nista uspela preplavati prvega, 80-metrskega sifona.

26. 3. 2023: O. Klymchuk preplava prvi in drugi sifon ter ju oprepi z novo vrvico.

29. 4. 2023: O. Klymchuk in S. Burja preplavata osem sifonov, ki jih opremita z novimi vrvicami

20. 7. 2023: S. Burja in K. Mezgec preplavata 8., 9. in 10. sifon ter opremita jamo do 11. sifona, kamor K. Mezgec prinese jeklenko, ki bo kasneje služila za nadaljnje raziskave v enajstem sifonu. Jeklenko v prostoru pred enajstim sifonom obesita na steno s pomočjo svedrovca.

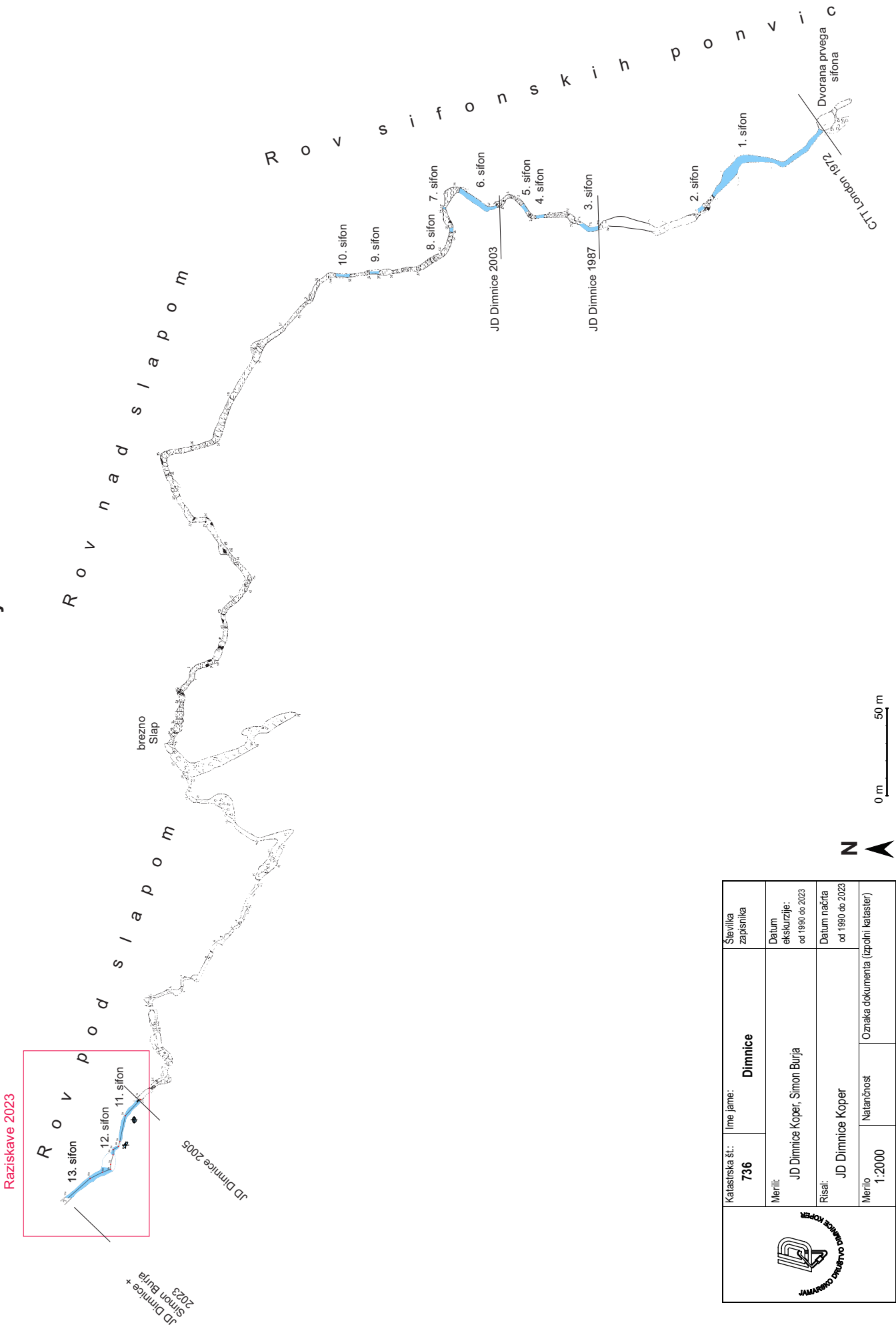
Akcije so bile leta 2023 izpeljane tako, da smo večinoma med tednom nosili noter ter med vikendom nosili ven. Opremo (največkrat potapljaške jeklenke) smo nosili nekaj dni pred potapljaško akcijo po vodni jami do Rova sifonskih ponvic. Nato se je izvedlo potapljaško akcijo – večinoma ob koncih tedna in večinoma sta potapljača šla tisti dan sama v jamo v izogib temu, da bi se voda skalila, kot bi to bilo pričakovati v primeru, ko gre več jamarjev naenkrat v vodne dele. Ta težava je bila pred leti veliko bolj opazna kot v letu 2023, saj smo opazili, da je voda postala čistejša ter manj kalna. Dan ali dva po potapljaški akciji smo opremo, predvsem prazne

potapljaške jeklenke, spravili iz jame.

Tako je bilo od konca julija 2023 vse pripravljeno za potapljaško-jamske raziskave v še neznane dele za enajstim odtočnim sifonom jame Dimnice. Po nekaj tednih, dne 14. oktobra 2023, sta se na potapljaško akcijo podala potapljača Simon Burja in Kristjan Mezgec. Simon je ob pomoči Kristjana, ki mu je nosil potapljaške jeklenke (v vsaki akciji po eno) ter ostalo opremo, prvi preplaval 11. sifon. Ta je plitek in dolg 23 metrov. Takoj za njim je preplaval še 12. sifon, ki je tudi plitek ter dolg deset metrov. Za 12. sifonom je dosegel večjo vodno dvorano, kjer bo morda v prihodnosti možno tudi suho nadaljevanje. Na koncu vodne dvorane se je potopil še v 13. sifon. Le-ta se je izkazal za zahtevnejšega. Zaradi pomanjkanja opreme se je S. Burja moral obrniti na globini 32 metrov. Sifon pa se nadaljuje poševno v globino. Vidljivost je bila na dan potopa dobra.

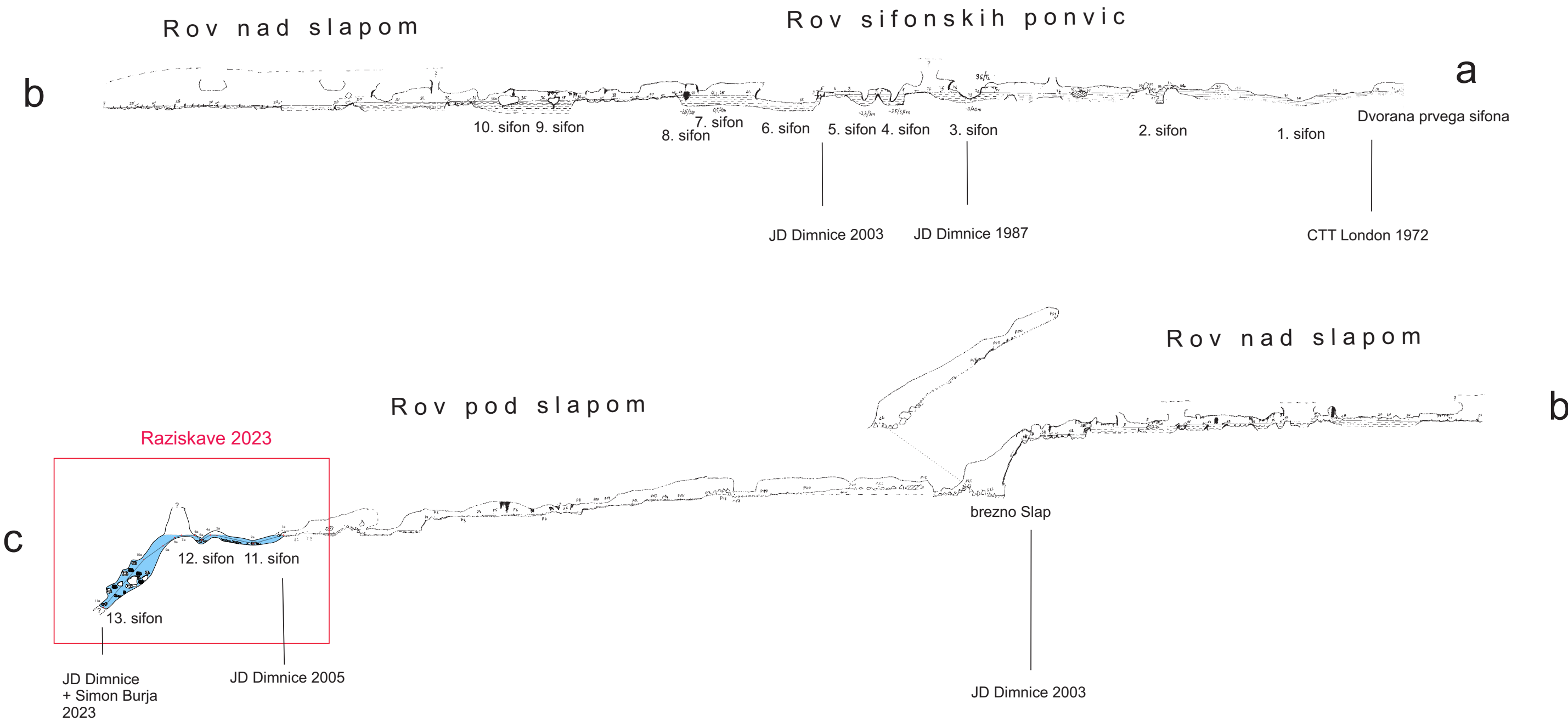
Jamarska potapljača sta za 11. sifonom jamo Dimnice podaljšala za 90 metrov in jo poglobila za 32 metrov. Celotna potapljaško-raziskovalna akcija Simona in Kristjana je trajala 13 ur in pol. Za sifoni sta bila deset ur in pol. ■

Odtočni sifoni v jami Dimnice

	Številka zapisnika		Datum ekskurzije: od 1990 do 2023		Datum načrta od 1990 do 2023	
	Dimnice		JD Dimnice Koper, Simon Burja		Oznaka dokumenta (izpolni kataster)	
	Katastrska št.: 736		Ime jame: Dimnice		Natančnost	
	Merilo: 1:2000		Risal: JD Dimnice Koper			

Odtočni sifoni v jami Dimnice

	Katastrska št.: 736	Ime jame: Dimnice		Številka zapisnika
	Merili: JD Dimnice Koper, Simon Burja			Datum ekskurzije: od 1990 do 2023
	Risal: JD Dimnice Koper			Datum načrta od 1990 do 2023
	Merilo 1:2000	Natančnost	Oznaka dokumenta (izpolni kataster)	

